

OPRACOWAŁ ZESPÓŁ POD KIERUNKIEM:

mł. bryg dr inż. Dariusza WRÓBLEWSKIEGO

Zastępcy Dyrektora ds. Naukowo- Badawczych

Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej

W SKŁADZIE:

KLIMIUK Jolanta – Specjalista ds. Projektów

LESZCZAK Marcin – Kierownik Laboratorium

MAŁOZIĘĆ Daniel – Kierownik Zakładu-Laboratorium

RAKOWSKA Joanna – Z-ca Kierownika Laboratorium

SULAK Marek – Główny Specjalista ds. Inwestycji

SURAL Zbigniew - Kierownik Zakładu-Laboratorium

ŚWIETNICKI Jacek - Kierownik Zakładu

TURKIEWICZ Rafał –Z-ca Kierownika Zakładu-Laboratorium

ZBOINA Jacek – Kierownik Jednostki Certyfikującej

STRATEGIA NAUKOWO-BADAWCZA CENTRUM NAUKOWO BADAWCZEGO OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ*

Streszczenie

Omówiono miejsce CNBOP w systemie bezpieczeństwa powszechnego poprzez realizację misji Centrum. Przedstawiono strategię naukowo-badawczą oraz zakres spójności działalności Centrum z rządowymi celami strategicznymi.

Summary

In the article there is described position of CNBOP in the common safety system based on realization of statute CNBOP tasks. There is also presented research and scientific strategy and conformity of CNBOP activity with government's strategic targets.

* Niniejszy tekst stanowi fragment opracowania: „Zakres spójności celów strategicznych i kierunków działania Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej z rządowymi dokumentami strategicznymi oraz programem wspierania i przyspieszania wdrażania projektów w zakresie wysokich technologii opartych na polskich wynalazkach”, zgłoszonego do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Misja

Misją Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej jest ciągłe podnoszenie poziomu bezpieczeństwa powszechnego w zakresie ochrony przeciwpożarowej i ochrony ludności.

Misję realizujemy przez:

1. prowadzenie oceny zgodności wyrobów i usług (badania, certyfikacja, aprobacja);
2. prowadzenie badań naukowych (rozwojowych, stosowanych, podstawowych) związanych z opracowywaniem i wdrożeniem nowych konstrukcji wyrobów i rozwiązań;
3. opracowywanie i wdrażanie nowych metod badań oraz warunków techniczno-użytkowych sprzętu ratowniczo-gaśniczego, technicznych systemów zabezpieczeń i innych wyrobów;
4. współpracę, transfer wiedzy praktycznej, upowszechnianie wyników badań naukowych i prac rozwojowych pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz ochrony przeciwpożarowej i ochrony ludności;
5. doradztwo i analizy techniczne;
6. współudział w tworzeniu i opiniowaniu projektów aktów prawnych, dokumentów normalizacyjnych, wymagań i kryteriów technicznych w obszarze ochrony przeciwpożarowej i ochrony ludności;
7. pozaszkolne formy kształcenia, propagowanie informacji naukowej i technicznej;
8. opracowywanie analiz, ocen stanu i perspektyw rozwoju ochrony przeciwpożarowej i ochrony ludności w kraju i za granicą a także wytyczanie kierunków rozwoju oraz inicjowanie i prowadzenie badań w tym zakresie;
9. specjalizacje i podnoszenie kwalifikacji naukowych i zawodowych pracowników.

Miejsce CNBOP w systemie bezpieczeństwa powszechnego

CNBOP, jako jednostka badawczo-rozwojowa, jest nadzorowane przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na podstawie rozporządzenia MSWiA z dnia 14 marca 2002 roku w sprawie reorganizacji Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej im. Józefa Tuliszkowskiego (Dz. U. Nr 34, poz. 323).

Nad CNBOP, jako jednostką Państwowej Straży Pożarnej, sprawuje nadzór bezpośredni Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 22 kwietnia 2004 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie reorganizacji Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej im. Józefa Tuliszkowskiego (Dz. U. Nr 238, poz. 2401), w zakresie wykonywanych przez CNBOP zadań jako jednostki ochrony przeciwpożarowej.

Strategia rozwoju CNBOP została zweryfikowana a następnie przedstawiona Radzie Naukowej CNBOP i zatwierdzona przez nią w grudniu 2005r.

Z celów strategicznych i kierunków działania wprost wynikają przedsięwzięcia zapisane w „Planie prac naukowo-badawczych i wspierających działalność badawczo-rozwojową na rok 2006”, a także inne inicjatywy podjęte w bieżącym roku i zaplanowane na lata następne.

Warunek konieczny: Specyfika działania CNBOP i silne oddziaływanie na sferę związaną z bezpieczeństwem (służby ratownicze, producenci wyrobów na potrzeby bezpieczeństwa powszechnego, „projektanci bezpieczeństwa”, użytkownicy itp.) sprawia, iż CNBOP *jest narzędziem kształtowania właściwego poziomu bezpieczeństwa* w zakresie ochrony przeciwpożarowej i ochrony ludności. Dlatego szczególnego znaczenia nabierają cele strategiczne, średniookresowe i operacyjne oraz zakres, w jakim wpisują się w rządowe dokumenty strategiczne.

Zakres spójności działalności CNBOP z rządowymi dokumentami strategicznymi

Działalność CNBOP jest spójna z niżej wymienionymi dokumentami:

1. z Dokumentem Implementacyjnym Krajowego Programu Reform na lata 2005-2008 na rzecz realizacji Strategii Lizbońskiej (przyjęty przez Komitet Rady Ministrów 14 czerwca 2006 r.),
2. ze Strategią Rozwoju Kraju 2007-2015,
3. z Krajowym Programem Ramowym,
4. z Wędką Technologiczną.

Zakres spójności działalności CNBOP w latach 2006-2020 z rządowymi celami strategicznymi: Analiza celów strategicznych, średniookresowych oraz operacyjnych jednoznacznie wykazuje, że CNBOP wpisuje

się w zakres rządowych celów strategicznych oraz program wspierania i przyspieszania wdrażania projektów w zakresie wysokich technologii opartych na polskich wynalazkach.

Działalność CNBOP w odniesieniu do celów strategicznych

Technologia

Wspieranie i przyspieszanie wdrażania projektów wysokiej technologii związanych z bezpieczeństwem powszechnym

1. Dobór i realizacja projektów z obszarów nowoczesnej technologii na potrzeby bezpieczeństwa ludności i ochrony przeciwpożarowej, w tym profilaktyki i akcji ratowniczych;
2. Transfer nowoczesnych rozwiązań technologicznych wspierających bezpieczeństwo ratownictwa, upowszechnianie wyników prac badawczych realizowanych przez CNBOP i ich komercyjne wdrożenie;
3. Organizacja konferencji, seminariów i sympozjów ukierunkowanych na wzrost innowacyjności w sferze nowych rozwiązań i nowoczesnych technologii związanych z bezpieczeństwem, w tym IV Międzynarodowego Sympozjum „Badania i Certyfikacja w Ochronie Przeciwpożarowej w Krajach Europy Centralnej i Wschodniej” - 28 -29 września 2006 r.
4. Wsparcie w opracowywaniu i wdrażaniu nowych konstrukcji, rozwiązań technologicznych i materiałów znajdujących zastosowanie w ochronie przeciwpożarowej i ochronie ludności;
5. Wdrażanie nowych rozwiązań w zakresie oceny zgodności umożliwiających producentom i dostawcom wprowadzanie do obrotu i stosowania wyrobów innowacyjnych i wykorzystujących rozwiązania wysokiej technologii:
  - „ścieżka innowacyjna w zakresie bezpieczeństwa powszechnego” – dedykowana dla wyrobów wykorzystujących praktyczne zastosowanie wysokiej technologii w ochronie przeciwpożarowej i ochronie ludności;
  - rekomendacje CNBOP dla wyrobów, usług, rozwiązań technologicznych w budownictwie i przemyśle, projektowanych i istniejących technicznych systemów zabezpieczeń przeciwpożarowych, procedur postępowania, personelu itp. – dedykowane dla obszarów ochrony przeciwpożarowej i ochrony ludności, w których brak regulacji prawnych w zakresie oceny zgodności i wymagań technicznych lub regulacje te nie gwarantują właściwego poziomu bezpieczeństwa.

Gospodarka

Wzrost konkurencyjności CNBOP oraz polskich przedsiębiorstw i ich wyrobów

1. Ułatwienie polskim producentom prowadzenia oceny zgodności wyrobów na potrzeby bezpieczeństwa powszechnego w europejskim systemie oceny zgodności – możliwe dzięki posiadanej przez CNBOP Notyfikacji Komisji Europejskiej (numer identyfikacyjny 1438) oraz autoryzacji:
  - a. Ministra Gospodarki w zakresie dyrektywy 89/686/EEC z dnia 21 grudnia 1989r. w sprawie zbliżenia przepisów prawnych państw członkowskich dotyczących środków ochrony indywidualnej,
  - b. Ministra Infrastruktury w zakresie dyrektywy 89/106/EEC z dnia 21 grudnia 1989r. w sprawie zbliżenia ustaw, rozporządzeń i przepisów administracyjnych państw członkowskich dotyczących wyrobów budowlanych.Ponadto pod koniec bieżącego roku nastąpi rozszerzenie notyfikacji w zakresie wyżej wymienionej dyrektywy dotyczącej wyrobów budowlanych;
2. Przygotowanie narzędzi do optymalizacji procesu monitorowania potrzeb rynku z zakresu bezpieczeństwa;
3. Rozwój współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa powszechnego pomiędzy sferą badawczo-rozwojową i sferą gospodarczą poprzez udostępnienie wyników badań krajowym producentom na zasadach komercyjnych np. umów licencyjnych;
4. Propagowanie osiągnięć polskich przedsiębiorstw (budowa zaplecza wystawienniczego) działających na rynku produktów służących ochronie przeciwpożarowej i ochronie ludności;
5. Zwiększenie transferu nowoczesnych rozwiązań technologicznych w obszarze bezpieczeństwa powszechnego;
6. Upowszechnienia wyników prac badawczych realizowanych przez CNBOP;
7. Zacieśnienie współpracy pomiędzy CNBOP organami administracji państwowej, organizacjami pozarządowymi zrzeszającymi producentów i dostawców wyrobów;
8. Podjęcie inicjatywy pod roboczą nazwą „Centrum certyfikacji” mającej na celu skupianie wokół CNBOP i rozszerzanie współpracy pomiędzy CNBOP a wszystkimi podmiotami działającymi na rzecz ochrony przeciwpożarowej i ochrony ludności lub z nią związanych.

Nauka

Wspieranie i rozwój rodzimego potencjału intelektualnego

1. Wdrażanie przedsięwzięć mających na celu rozwój współpracy na rzecz realizacji projektów badawczych, wymiany doświadczeń, upowszechniania wyników badań, rozwoju innowacyjności. Cel ten realizowany jest poprzez organizowanie konferencji, szkoleń, seminariów, warsztatów z udziałem przedstawicieli krajowych i zagranicznych jednostek naukowych i badawczo-rozwojowych;
2. Wspieranie rozwoju kadry naukowo-badawczej CNBOP poprzez wprowadzenie systemu motywacji pracowników w zakresie aktywności zawodowej i rozwoju naukowego;
3. Opracowywanie i wdrażanie nowych metod badań, dalsza rozbudowa infrastruktury w oparciu o standardy europejskie ukierunkowana na zaspokojenie zapotrzebowania przedsiębiorców związanych z obszarem bezpieczeństwa powszechnego;
4. Kontynuacja rozpoczętej w kwietniu b.r. inicjatywy pn. „Partnerstwo dla innowacyjności naukowo-technicznej w obszarze bezpieczeństwa” i rozszerzenia o wymiar międzynarodowy w ramach IV Międzynarodowego Sympozjum „Badania i Certyfikacja w Ochronie Przeciwpożarowej w Krajach Europy Centralnej i Wschodniej” - 28 -29 września 2006 r.

Finanse

Komercjalizacja prac badawczo-rozwojowych

1. Racjonalizacja wydatków poprzez poszukiwanie tematów badawczych na podstawie potrzeb rynku oraz ich selekcję w oparciu o analizę wykonalności i możliwości wdrożenia;
2. Sprzedaż wyników prac badawczych na uzgodnionych warunkach (np. umów licencyjnych) oraz tworzenie spółek innowacyjnych;
3. Zwiększenia absorpcji środków na naukę poprzez aktywne poszukiwanie źródeł finansowania projektów realizowanych przez CNBOP, przede wszystkim środków z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, Programów Ramowych oraz ze środków przeznaczonych na finansowanie nauki na podstawie Rozporządzenia Ministra Nauki i Informatyzacji z dnia 04 sierpnia 2005r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania i rozliczania środków finansowych na naukę¹;
4. Uczestnictwo w tworzeniu mechanizmów umożliwiających udostępnienie wyników prac badawczych krajowym producentom na uzgodnionych zasadach np. umów licencyjnych;
5. Podniesienie atrakcyjności oferty usług CNBOP (dalsze rozszerzanie zakresu akredytacji i notyfikacji poprzez modernizację i budowę infrastruktury badawczej);

---

¹ Dz. U. z 2005r, Nr 161, poz. 1359;

6. Promocja i upowszechnianie działalności CNBOP;
7. Zwiększenie płynności, stabilności i rentowności finansowej CNBOP poprzez aktywny system zarządzania finansami.

Zakres spójności bieżącej działalności CNBOP z rządowymi celami strategicznymi

1. Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpożarowej skupiając wokół siebie wszystkie podmioty działające na rzecz ochrony przeciwpożarowej i ochrony ludności identyfikuje, analizuje, inicjuje działania mające na celu realizację potrzeb badawczych, rozwojowych na potrzeby ochrony przeciwpożarowej i ochrony ludności.
2. CNBOP jako jednostka akredytowana i notyfikowana oraz posiadająca akredytowane laboratoria i jednostkę certyfikującą umożliwia krajowym producentom i dostawcom równoprawne konkurowanie na wspólnym rynku Unii Europejskiej poprzez możliwości przeprowadzenia oceny zgodności wyrobów w kraju. Przede wszystkim gwarantuje to wzrost atrakcyjności i konkurencyjności na rynku międzynarodowym polskich przedsiębiorstw produkujących wyroby przeznaczone do ochrony przeciwpożarowej i ochrony ludności oparte o najnowsze rozwiązania technologiczne. CNBOP stale monitoruje potrzeby rynku w tym zakresie, rozszerzając zakres akredytacji i notyfikacji i poszerzając własne możliwości badawcze.
3. W wyniku nowej inicjatywy CNBOP, w kwietniu 2006 odbyła się konferencja „Partnerstwo dla innowacyjności naukowo-technicznej w obszarze bezpieczeństwa” z udziałem jednostek badawczo-rozwojowych w liczbie 22. Rezultatem tej konferencji jest rozpoczęcie realizacji projektów badawczych z zakresu B+R. W sumie zgłoszono 25 tematów badawczych, w tym 8 przyjęto do realizacji w 2006 roku, 17 tematów przewidziano do realizacji w latach 2007-2010, ponadto powstało 5 dodatkowych tematów.
4. Kontynuacja rozpoczętej w kwietniu b.r. inicjatywy pn. „Partnerstwo dla innowacyjności naukowo-technicznej w obszarze bezpieczeństwa” została rozszerzona o wymiar międzynarodowy w ramach IV Międzynarodowego Symposium „Badania i Certyfikacja w Ochronie Przeciwpożarowej w Krajach Europy Centralnej i Wschodniej” - 28 -29 września 2006 r.
5. Zintensyfikowano aktywne poszukiwanie i rozwiązywanie problemów oraz rozpoznawanie zapotrzebowania organów centralnych, służb, biznesu, i innych

związanych z problematyką bezpieczeństwa powszechnego stosując niżej wymienione zasady:

- a. identyfikację i hierarchizację potrzeb:
    - analizę zgłaszanych potrzeb,
    - analizę potrzeb z badań i doświadczeń własnych,
    - rekomendacje jednostek i organów centralnych;
  - b. stosowane kryteria oceny:
    - określenie stopnia realizacji i oczekiwanych efektów,
    - możliwość osiągnięcia najwyższego efektu końcowego realizowanego projektu,
    - zastosowanie w praktyce,
    - uzasadniona potrzeba podjęcia realizacji projektu wynikająca z praktyki.
6. W związku z zadowalającym wynikiem finansowym część nadwyżki finansowej przeznaczono w roku 2006 na dofinansowanie i sfinansowanie działalności naukowo-badawczej i rozwojowej prowadzonej przez CNBOP.
  7. Niezależnie od wspólnie prowadzonych projektów CNBOP realizuje liczne prace własne w ramach działalności statutowej w zakresie ochrony przeciwpożarowej i ochrony ludności. W 2006 roku ogólna liczba realizowanych tematów wynosi 36 w tym badawczo-rozwojowych 20.
  8. Ponadto CNBOP uzyskało dofinansowanie w ramach SPO-WKP Wzrostu Konkurencyjności Przedsiębiorstw. Proces pozyskania środków na finansowanie projektów badawczych jest długotrwały, dlatego utworzono rezerwę finansową na docelową realizację prac badawczych.
  9. Zintensyfikowano działania na rzecz upowszechnienia wyników prac badawczych i ich praktycznego wykorzystania poprzez udział w wystawach, targach, konferencjach i sympozjach.
  10. Rozpoczęto wdrażanie nowych rozwiązań w zakresie oceny zgodności umożliwiających producentom i dostawcom wprowadzanie do obrotu i stosowania wyrobów innowacyjnych i wykorzystujących rozwiązania wysokiej technologii:
    - a. „ścieżka innowacyjna w zakresie bezpieczeństwa powszechnego” – dedykowana dla wyrobów wykorzystujących praktyczne zastosowanie wysokiej technologii w ochronie przeciwpożarowej i ochronie ludności;
    - b. rekomendacje CNBOP dla wyrobów, usług, rozwiązań technologicznych w budownictwie i przemyśle, projektowanych i istniejących technicznych

systemów zabezpieczeń przeciwpożarowych, procedur postępowania, personelu itp. – dedykowane dla obszarów ochrony przeciwpożarowej i ochrony ludności, w których brak regulacji prawnych w zakresie oceny zgodności i wymagań technicznych lub regulacje te nie gwarantują właściwego poziomu bezpieczeństwa.

11. Podjęto inicjatywę pod roboczą nazwą „Centrum certyfikacji” mającej na celu skupianie wokół CNBOP i rozszerzanie współpracy pomiędzy CNBOP a wszystkimi podmiotami działającymi na rzecz ochrony przeciwpożarowej i ochrony ludności lub z nią związanych.
12. CNBOP jako *narzędzie w zakresie kształtowania właściwego poziomu bezpieczeństwa* prowadzi szeroko zakrojoną współpracę z organami administracji państwowej, środowiskiem Państwowej Straży Pożarnej, organizacjami społecznymi, producentami i dostawcami wyrobów, jednostkami badawczo-rozwojowymi. CNBOP współpracuje również z podmiotami zagranicznymi aktywnymi na rzecz ochrony przeciwpożarowej i ochrony ludności. Bierze czynny udział w przygotowaniu i opiniowaniu projektów ustaw, rozporządzeń i dokumentów normatywnych z zakresu ochrony przeciwpożarowej i ochrony ludności.
13. CNBOP nie będzie wnioskować o restrukturyzację ze względu na stabilną sytuację zaplecza naukowo-badawczego, kadry naukowej jak również sytuację finansową.

Korzyści dla przedsiębiorców krajowych wynikające z prowadzonej działalności

i planowanego rozszerzania zakresu działalności CNBOP przedstawiają się następująco:

- niższe koszty certyfikacji wyrobów i krótszy czas oczekiwania na wyniki badań w stosunku do badań prowadzonych w Europie lub w USA;
- możliwość przeprowadzenia oceny zgodności w kraju, tym samym uzyskania stosownych dokumentów certyfikacyjnych upoważniających do wprowadzania wyrobów do obrotu w Unii Europejskiej w obszarze zharmonizowanym, w Polsce w obszarze niezharmonizowanym;
- wzrost konkurencyjności polskich producentów poprzez wdrażanie nowych technologii i rozwiązań konstrukcyjnych;
- ekspansję polskich wyrobów na rynki zagraniczne, szczególnie rynki wschodnie;
- stała weryfikacja jakości wyrobów wprowadzanych do obrotu w Polsce przez przedsiębiorców zagranicznych;
- zwiększenie absorpcji środków finansowych na rzecz bezpieczeństwa;

- wysoka użyteczność innowacyjna prac naukowo-badawczych i rozwojowych;
- promocja wyrobów i usług najwyższej jakości;
- umacnianie pozycji CNBOP jako lidera w obszarze badań naukowych i prac rozwojowych oraz oceny zgodności w zakresie ochrony przeciwpożarowej i ochrony ludności;
- podnoszenie poziomu bezpieczeństwa powszechnego w zakresie ochrony przeciwpożarowej i ochrony ludności poprzez stałą współpracę z krajowymi producentami w zakresie doradztwa i konsultacji naukowo-technicznej.